

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla)

4 ta' Ottubru 2012 *

“Trasport bl-ajru — Regolament (KE) Nru 261/2004 — Kumpens tal-passiġġieri f'każ ta' meta passiġġieri ma jithallewx jitilgħu — Kuncett ta' 'li ma jithallewx jitilgħu' — Kanċellazzjoni, mit-trasportatur, tal-karta ta' imbarkazzjoni ta' passiġġier minhabba dewmien allegat ta' titjira preċedenti rreġistrata simultanjamment għat-titjira inkwistjoni u operata mill-istess trasportatur”

Fil-Kawża C-321/11,

li għandha bhala sugġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Juzgado de lo Mercantil n° 2 de A Coruña (Spanja), permezz ta' deċiżjoni tad-29 ta' Marzu 2011, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fit-28 ta' Ġunju 2011, fil-proċedura

Germán Rodríguez Cachafeiro,

María de los Reyes Martínez-Reboredo Varela-Villamor

vs

Iberia, Líneas Aéreas de España SA,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla),

komposta minn K. Lenaerts, President tal-Awla, J. Malenovský, E. Juhász, T. von Danwitz u D. Šváby (Relatur), Imhallfin,

Avukat Ġenerali: V. Trstenjak,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ipprezentati:

- għal Iberia, Líneas Aéreas de España SA, minn J. Bejerano Fernández, procurador,
- għall-Gvern Franciż, minn G. de Bergues u M. Perrot, bhala aġenti,
- għall-Gvern Finlandiż, minn H. Leppo, bhala aġent,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn K. Simonsson u R. Vidal Puig, bhala aġenti,

* Lingwa tal-kawża: l-Ispanjol.

wara li rat id-deċiżjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li l-kawża tinqata' mingħajr konkluzjonijiet

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 2(j), 3(2), u 4(3) tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-11 ta' Frar 2004, li jistabbilixxi regoli komuni dwar il-kumpens u l-assistenza għal passigġieri fil-każ li ma jithallewx jitolgħu u ta' kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet, u li [...] jhassar ir-Regolament (KEE) Nru 295/91 (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 7, Vol. 8, p. 10).
- 2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kawża bejn G. Rodríguez Cachafeiro u M. Martínez-Reboredo Varela-Villamor, u l-kumpanija tal-ajru Iberia, Líneas Aéreas de España SA (iktar 'il quddiem "Iberia"), insegwitu ta' rifjut minn din tal-aħħar li tikkumpensahom talli rrifjutatillohom l-imbarkazzjoni fuq it-titjira li tgħaqqad Madrid (Spanja) ma' Santo Domingo (ir-Repubblika Dominikana).

Il-kuntest ġuridiku

Ir-Regolament (KEE) Nru 295/91

- 3 Ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 295/91, tal-4 ta' Frar 1991, li jistabbilixxi regoli komuni għal sistema ta' kumpens għal imbark miċħud fit-trasport bl-ajru skedat (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 7, Vol. 1, p. 306) li kien fis-seħh sas-16 ta' Frar 2005, kien jgħid fl-Artikolu 1 tiegħu:

"Dan ir-regolament jistabbilixxi regoli minimi komuni applikabbli meta passigġieri jigu miċħuda aċċess għal titjira skedata li tkun overbooked li għaliha jkollhom biljett validu u riserva konfermata dwar tluq minn ajruport sitwat fit-territorju ta' Stat Membru li għalih japplika t-Trattat [KE], irrispettivament mill-Istat fejn it-trasportatur ta' l-ajru ikun qiegħed, in-nazzjonalità tal-passigġier u l-punt ta' destinazzjoni."

Ir-Regolament Nru 261/2004

- 4 Il-premessi 1, 3, 4, 9 u 10 tar-Regolament Nru 261/2004 jiddikjaraw:

"(1) Azzjoni mil-Komunitá fil-qasam ta' transport permezz ta' l-ajru għandha jkollha l-iskop, fost affarijiet oħrajn, li tassigura livell ogħli ta' protezzjoni għall-passigġieri. 'Il fuq minn dan, konsiderazzjoni shiħa għandha tiġi meħuda tal-ħtiġijiet ta' protezzjoni tal-konsumatur b'mod ġenerali.

[...]

(3) Filwaqt li [r-Regolament Nru 295/91] holoq protezzjoni bażika għal passigġieri, in-numru ta' passigġieri li ma thallewx jitolgħu kontra l-volontá tagħhom tibqa' għolja wisq, bħalma tibqa' dik affettwata minn kancellazzjonijiet mingħajr notifika minn qabel u dik affettwata minn dewmien twal.

(4) Il-Komunitá għandha għalhekk toġhla [tgħolli] l-istandards ta' protezzjoni stabbiliti minn dak ir-Regolament kemm biex issaħħah id-drittijiet ta' passigġieri u biex tassigura li trasportaturi ta' l-ajru jaħdmu taħt kondizzjonijiet armonizzati f'suq illiberalizzat.

[...]

- (9) In-numru ta' passigġieri li ma tħallewx jitlegħu kontra l-volontá tagħhom għandu jiġi mnaqqas billi l-trasportaturi ta' l-ajru jiġu meħtieġa jsejġu volontarji biex jhallu r-rezervazzjonijiet tagħhom, bi skambju għal vantaġġi, minflok illi ma jhallux lill-passigġieri jitlegħu, u billi jikkompensaw b'mod sħiħ dawk li fl-aħħar ma tħallewx jitlegħu.
- (10) Passigġieri li ma tħallewx jitlegħu kontra l-volontá tagħhom għandhom jithallew jew jikkancelaw it-titjiriet tagħhom, b'rimbors tal-biljetti tagħhom, jew ikompluhom taħt kondizzjonijiet sodisfáċjenti, u hsieb xieraq tagħhom għandu jiġi meħud filwaqt li qed jistennew titjira li ser isseħħ aktar tard."

- 5 L-Artikolu 2 tar-Regolament Nru 261/2004, intitolat "Definizzjonijiet", jgħid:

"Għall-iskopijiet ta' dan ir-Regolament:

[...]

- (j) "il-fatt li persuna ma tħallietx titla" ifisser tiċhid għat-trasport ta' passigġieri fuq titjira, minkejja li pprezentaw lilhom infushom biex jitlegħu taħt il-kondizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 3(2), hliet għal fejn hemm raġunijiet raġonevoli biex ma jithallewx jitlegħu, bħal raġunijiet ta' saħħa, sigurezza u sigurtá, jew dokumentazzjoni ta' l-ivjaġġar mhux xierqa;

[...]"

- 6 L-Artikolu 3 tal-imsemmi regolament, intitolat "Skop", jipprovdi fil-paragrafu 2 tiegħu:

"Il-paragrafu 1 għandu japplika fuq il-kondizzjoni li l-passigġieri:

- (a) għandhom rezervazzjoni kkonfermata fuq it-titjira in kwistjoni u. hlife fil-każ ta' kancellazzjoni msejġha fl-Artikolu 5, jipprezentaw lilhom infushom għal check-in,
- kif stabbilit u fil-hin indikat minn qabel u bil-miktub (inkluż permezz ta' mezzi elettronici) mil-trasportatur ta' l-ajru, l-operatur tat-tourjew l-aġent tal-vjaġġ awtorizzat,
- jew, jekk l-ebda hin hu indikat,
- mhux aktar tard minn 45-il minuta qabel il-hin tat-tluq ippubblikat; jew

[...]"

- 7 L-Artikolu 4 tar-Regolament Nru 261/2004, intitolat "Passigġieri li ma tħallewx jitlegħu" jinqara kif ġej:

"1. Meta trasportatur ta' l-ajru li jopera jistenna b'mod raġonevoli li ma jhallix passigġieri jitlegħu fuq titjira, għandu l-ewwel jagħmel sejġha għal voluntiera biex ihallu r-rezervazzjonijiet tagħhom bi skambju għal vantaġġi taħt kondizzjonijiet li għandhom jinfteħmu bejn il-passigġier in kwistjoni u l-trasportatur ta' l-ajru li jopera. Voluntiera għandhom jiġu mogħtija għajnuna skond l-Artikolu 8, din l-assistenza hi addizzjonali għall-vantaġġi msemmijin f'dan il-paragrafu.

2. Jekk ikun hemm numru mhux sufficjenti ta' voluntiera biex il-numru ta' passigġieri b'rezervazzjonijiet li jibqa' ikunu jistgħu jitlegħu fuq it-titjira, il-trasportatur ta' l-ajru li jopera jista' imbagħad ma jhallix jitlegħu passigġieri kontra l-volontá tagħhom.

3. Jekk passigġieri ma jithallewx jitolgħu kontra l-volontá tagħhom, il-trasportatur ta' l-ajru li jopera għandu jagħtihom kumpens minnufih skond l-Artikolu 7 u jassistihom skond l-Artikoli 8 u 9.”

8 L-Artikolu 7 tal-istess regolament, intitolat “Dritt għall-kumpens”, fil-paragrafu 1 tiegħu jgħid:

“Fejn referenza hi magħmula għal dan l-Artikolu, passigġieri għandhom jirċievu kumpens li jammonta għal:

(a) EUR 250 għat-titjiriet kollha ta' 1500 kilometru jew inqas;

(b) EUR 400 għat-titjiriet intra-Komunitarji kollha ta' aktar minn 1500 kilometru, u għat-titjiriet oħrajn kollha bejn 1500 u 3500 kilometru:

(c) EUR 600 għat-titjiriet kollha li ma jaqawx taħt (a) jew (b).

[...]”

9 L-Artikoli 8 u 9 tal-imsemmi regolament, moqrija flimkien mal-Artikolu 4 ta' dan, jipprovdu dritt għar-rimbors jew għat-tqegħid fuq rotta differenti tal-passigġieri kif ukoll dritt għal teħid ta' ħsieb ta' dawk li lilhom l-imbarkazzjoni giet irrifjutata.

Il-kawża prinċipali u d-domanda preliminari

10 Kull wieħed minn G. Rodríguez Cachafeiro u M. Martínez-Reboredo Varela-Villamor, rikorrenti fil-kawża prinċipali, xtara mingħand Iberia biljett tal-ajru għall-vjaġġ La Coruña (Spanja) — Santo Domingo. Dan il-biljett kien magħmul minn żewġ titjiriet: it-titjira IB 513, La Coruña-Madrid, tal-4 ta' Diċembru 2009 (13 h 30-14 h 40), u t-titjira IB 6501, Madrid — Santo Domingo, tal-istess jum (16 h 05-19 h 55).

11 Mad-desk ta' registrazzjoni ta' Iberia tal-ajruport ta' La Coruña, ir-rikorrenti fil-kawża prinċipali, fil-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 3(2) tar-Regolament 261/2004, irregistraw il-bagalji tagħhom direttament għad-destinazzjoni finali tagħhom u huma ngħataw żewġ karti ta' imbarkazzjoni li jikkorrispondu għaż-żewġ titjiriet suċċessivi.

12 L-ewwel titjira giet ittardjata b'sieġha u 25 minuta. Billi pprevediet li dan id-dewmien kien se jwassal għall-fatt li dawn iż-żewġ passigġieri jitolgħu l-korrispondenza tagħhom f'Marid, Iberia, fit-15 h 17, annullat il-karta tagħhom ta' imbarkazzjoni għat-tieni titjira prevista għall-16 h 05. Il-qorti tar-rinviju rrilevat li, mal-wasla tagħhom f'Madrid, huma pprezentaw irwieħhom fil-bieb ta' imbarkazzjoni (boarding gate) fil-mument meta l-kumpannija għamlet l-aħħar sejha għall-passigġieri. Il-persunal ta' Iberia, madankollu, impedixxielhom it-tluġh fuq il-bażi li l-karti tal-imbarkazzjoni tagħhom kienu ġew annullati u l-postijiet tagħhom kienu ngħataw lil passigġieri oħra.

13 Ir-rikorrenti fil-kawża prinċipali stennew l-għada sabiex jiġu ttrasportati f'Santo Domingo permezz ta' titjira oħra u huma laħqu d-destinazzjoni finali tagħhom b'27 sieġha ta' dewmien.

14 Fit-23 ta' Frar 2010, G. Rodríguez Cachafeiro u M. Martínez-Reboredo Varela-Villamor ressqu azzjoni quddiem il-Juzgado de lo Mercantil n° 2 de A Coruña, filwaqt li talbu lil din tal-aħħar sabiex tikkundanna lil Iberia sabiex jingħatalhom kumpens ta' EUR 600 kull wieħed għal meta passigġieri “ma jithallewx jitolgħu”, skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 4(3) u 7(1)(c) tar-Regolament Nru 261/2004. Iberia kkontestat dawn it-talbiet, bl-argument li l-fatti li fuqhom l-azzjoni kienet giet introdotta quddiem din il-qorti ma kinux jikkostitwixxu meta “persuni ma jithallewx jitolgħu”, iżda kellhom jiġu analizzati bhala korrispondenza mitlufa, sa fejn id-deċiżjoni li ma jithallewx jitolgħu ma kinitx dovuta għal riżervazzjonijiet żejda, imma kienet immotivata mid-dewmien tat-titjira ta' qabel.

- 15 Il-qorti tar-rinviju rrilevat, barra minn hekk, li Iberia tat il-kumpens previst fl-Artikoli 4(3) u 7 tar-Regolament Nru 261/2004 lil seba' passiġġieri li kienet irrifjutatlihom it-tluġh għat-titjira Madrid — Santo Domingo inkwistjoni.
- 16 F'dan il-kuntest, l-imsemmija qorti tistaqsi dwar jekk il-kunċett ta' meta passiġġieri "ma jithallewx jitolgħu" ikoprix esklużivament is-sitwazzjonijiet li fihom it-titjiriet kienu s-sugġett ta' riżervazzjonijiet żejda fil-bidu jew jekk dan il-kunċett jistax jiġi estiż għal sitwazzjonijiet oħra, bħal dik tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali.
- 17 F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Juzgado de lo Mercantil n° 2 de A Coruña ddecidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domanda preliminari li ġejja:

"Jista' jiġi kkunsidrat li l-kunċett ta' meta persuni ma jithallewx jitolgħu msemmi fl-Artikolu 2(j) flimkien mal-Artikolu 3(2) u l-Artikolu 4(3) tar-[Regolament Nru 261/2004] jinkludi s-sitwazzjoni fejn il-kumpannija tal-ajru li tiżgura t-trasport ma tħallix persuna titla' minhabba dewmien fl-ewwel titjira inkluża fil-biljett minhabba tort tal-kumpannija u li din tipprevedi b'mod żbaljat li l-passaġġieri mhux se jaslu fil-ħin għat-tieni titjira, u għalhekk tippermetti li l-postijiet ta' dawn il-passiġġieri fuq it-tieni titjira jittieħdu minn passiġġieri oħra?"

Fuq id-domanda preliminari

- 18 Bid-domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 2(j) tar-Regolament Nru 261/2004, moqri flimkien mal-Artikolu 3(2) ta' dan, għandux jiġi interpretat fis-sens li l-kunċett ta' meta passiġġieri "ma jithallewx jitolgħu" jinkludi s-sitwazzjoni fejn, fil-kuntest ta' kuntratt ta' trasport wahdieni li jinkludi diversi riżervazzjonijiet fuq titjiriet minnufih suċċessivi u rreġistrati simultanjament, trasportatur bl-ajru jirrifjuta t-tluġh lil ċerti passiġġieri minhabba li l-ewwel titjira inkluża fir-riżervazzjoni tagħhom sofriet dewmien dovut lil dan it-trasportatur u li dan ippreveda b'mod żbaljat li dawn il-passiġġieri ma kinux ser jaslu fil-ħin sabiex jitolgħu għat-tieni titjira.
- 19 F'dan ir-rigward, għandu jifakkar li, skont l-Artikolu 2(j) tar-Regolament Nru 261/2004, il-klassifikazzjoni ta' meta passiġġieri "ma jithallewx jitolgħu" tfisser li trasportatur bl-ajru jiċhad it-trasport ta' passiġġier fuq titjira, li għaliha dan kellu riżervazzjoni u pprezenta lilu nnifsu biex jitla' taht il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 3(2) tal-imsemmi regolament, sakemm din iċ-ċaħda ma tkunx ġustifikata b'mod raġonevoli, b'mod partikolari għar-raġunijiet imsemmija fl-imsemmi Artikolu 2(j).
- 20 Fil-kawża prinċipali, id-domanda magħmula mill-qorti tar-rinviju tibbaża fuq il-premessa li r-rikorrenti pprezentaw irwiehhom għat-tluġh għat-titjira Madrid — Santo Domingo skont il-kundizzjonijiet iddikjarati fl-Artikolu 3(2) tar-Regolament Nru 261/2004. Barra minn hekk, jirriżulta mill-proċess li dawn ir-rikorrenti kienu miżmuma milli jitolgħu abbord din it-titjira mhux minhabba allegat nuqqas ta' osservanza tal-imsemmija kundizzjonijiet, iżda minhabba l-fatt li r-riżervazzjoni tagħhom kienet giet annullata minhabba dewmien irreġistrat fuq it-titjira tagħhom ta' qabel, li tgħaqqad La Coruña ma' Madrid.
- 21 Mingħajr ma jiġu ppreġudikati l-konsegwenzi eventwali li jintrabtu mal-fatt li, minhabba l-imsemmi dewmien, ir-rikorrenti fil-kawża prinċipali waslu fid-destinazzjoni finali tagħhom (Santo Domingo) 27 siegħa tard meta mqabbel mal-iskeda tar-riżervazzjoni tal-ivvjaġġar tagħhom, għandu jiġi osservat li, dwar il-kawża li wasslet sabiex trasportatur bl-ajru jirrifjuta t-tluġh lil passiġġier li għandu riżervazzjoni u li pprezenta ruħu b'mod regolari għat-tluġh, il-kliem tal-Artikolu 2(j) tar-Regolament Nru 261/2004 ma jorbotx din iċ-ċaħda ma' sitwazzjoni ta' "riżervazzjonijiet żejda" tat-titjira kkonċernata mwettqa mit-trasportatur inkwistjoni għal raġunijiet ekonomiċi.

- 22 Fir-rigward tal-kuntest ta' din id-dispożizzjoni u l-għanijiet segwiti mil-leġiżlazzjoni li hija tiffirma parti minnha, jirriżulta mhux biss mill-premessi 3, 4, 9 u 10 tar-Regolament Nru 261/2004, iżda wkoll mix-xogħlijiet preparatorji dwar dan u b'mod partikolari l-proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jstabbilixxi regoli komuni fil-qasam tal-kumpens tal-passiġġieri tal-ajru u tal-assistenza f'każ li persuni ma jithallewx jitlegħu u ta' kancellazzjoni jew ta' dewmien twil ta' titjira, ipprezentata mill-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej fil-21 ta' Diċembru 2001 [COM(2001) 784 finali], li l-leġiżlatur tal-Unjoni ried, bl-adozzjoni ta' dan ir-regolament, li jitnaqqas in-numru ta' passiġġieri li jincaħdihom it-tluġh kontra l-volontà tagħhom, li dak iż-żmien kien għoli wisq, billi jimla l-lakuni tar-Regolament Nru 295/91, li kien limitat li jstabbilixxi, skont l-Artikolu 1 tiegħu, regoli minimi komuni applikabbli għall-passiġġieri li jincaħdihom it-tluġh għal titjira regolari b'riżervazzjonijiet żejda.
- 23 Huwa f'dan il-kuntest li dan il-leġiżlatur, permezz tal-Artikolu 2(j) tar-Regolament Nru 261/2004 nehha mid-definizzjoni ta' meta passiġġieri "ma jithallewx jitlegħu" kull referenza għall-kawża li għaliha trasportatur jiċċad li jittrasporta passiġġier.
- 24 Meta għamel hekk, il-leġiżlatur tal-Unjoni estenda l-portata tal-imsemmija definizzjoni lil hinn mill-każ waħdieni ta' meta passiġġieri ma jithallewx jitlegħu minhabba riżervazzjonijiet żejda deskritt qabel fl-Artikolu 1 tar-Regolament Nru 295/91, u taha sens wiesa' li jkopri s-suppożizzjonijiet kollha li fihom trasportatur bl-ajru jiċċad li jittrasporta passiġġier.
- 25 Din l-interpretazzjoni hija kkorroborata mill-kostatazzjoni li tgħid li l-limitazzjoni tal-portata tal-kunċett ta' meta passiġġieri "ma jithallewx jitlegħu" għall-każijiet biss ta' riżervazzjonijiet żejda għandha, fil-prattika, l-effett li tnaqqas b'mod sinjifikattiv il-protezzjoni mogħtija lill-passiġġieri skont ir-Regolament Nru 261/2004 u tmur, għaldaqstant, kontra l-għan ta' dan, imsemmi fil-premessa 1 tiegħu, li huwa li jggarantixxi livell għoli ta' protezzjoni tal-passiġġieri, li jiġġustifika interpretazzjoni wiesgħa tad-drittijiet rikonoxxuti lilhom (ara f'dan is-sens, is-sentenzi tal-10 ta' Jannar 2006, IATA u ELFAA, C-344/04, Ġabra p. I-403, punt 69, kif ukoll tat-22 ta' Diċembru 2008, Wallentin-Hermann, C-549/07, Ġabra p. I-11061, punt 18).
- 26 Minn dan isegwi li, li wiehed jaċċetta li huma biss il-każijiet ta' meta jkun saru riżervazzjonijiet żejda li huma inkluzi fil-kunċett ta' meta passiġġieri "ma jithallewx jitlegħu" ikollu l-effett li jcaħhad lill-passiġġieri li jkun fis-sitwazzjoni bħal dik tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali minn kull protezzjoni, billi jcaħhadhom mill-possibbiltà li jagħmlu użu mill-Artikolu 4 tar-Regolament Nru 261/2004, liema artikolu, fil-paragrafu 3 tiegħu, jagħmel riferiment għad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-regolament dwar id-drittijiet għal kumpens, għar-rimbors jew għat-tqegħid fuq rotta differenti kif ukoll għal appoġġ, hekk kif previst fl-Artikoli 7 sa 9 tal-istess regolament.
- 27 Fir-rigward ta' dak li ntqal qabel, każ ta' meta passiġġieri ma jithallewx jitlegħu li jkun oppost minn trasportatur bl-ajru fiċ-ċirkustanzi bħal dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali għandu, inprinċipju, ikun inkluz fil-kunċett ta' meta passiġġieri "ma jithallewx jitlegħu" fis-sens tal-Artikolu 2(j) tar-Regolament Nru 261/2004.
- 28 Għandu madankollu jiġi żgurati li, kif tipprevedi din id-dispożizzjoni, tali kaħda ma tistax tkun raġonevolment iġġustifikata għal raġunijiet "[b'mod partikolari] bħal raġunijiet ta' saħħa, sigurezza u sigurtà, jew dokumentazzjoni ta' l-ivjaġġar mhux xierqa".
- 29 F'dan ir-rigward, hemm lok li jiġi rrilevat li, bl-użu tal-kelma "bħal", il-leġiżlatur tal-Unjoni ried jipprovdi lista mhux eżawrjenti tas-suppożizzjonijiet li fihom, il-fatt li passiġġieri ma jithallewx jitlegħu jista' jkun raġonevolment iġġustifikat.
- 30 Madankollu, ma jistax jiġi dedott minn tali formulazzjoni li għandhom ikunu kkunsidrati bħala raġonevolment iġġustifikati rifjuti ta' tluġh għal raġuni operattiva bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali.

- 31 Fil-fatt, il-qorti tar-rinviju tqis il-fatt li, fil-kuntest ta' kuntratt ta' trasport waħdieni li jinkludi diversi riżervazzjonijiet fuq żewġ titjiriet minnufih suċċessivi u rreġistrati simultanjament, l-ewwel waħda minn dawn it-titjiriet sofriet dewmien dovut lit-trasportatur bl-ajru kkonċernat, u li dan ippreveda b'mod żbaljat li dawn il-passiġġieri ma kinux ser jaslu fil-ħin sabiex jitilgħu fuq it-tieni titjira u li huwa ppermetta, konsegwentement, lil passiġġieri oħra li jokkupaw, fuq it-tieni titjira, il-postijiet li kellhom jokkupaw il-passiġġieri li lilhom it-tluġh kien ġie miċhud.
- 32 Issa, tali raġuni għal li passiġġieri ma jithallewx jitilgħu ma jistax jitqabbel ma' dawk ċarament imsemmija fl-Artikolu 2(j) tar-Regolament Nru 261/2004, peress li din ir-raġuni ma kienet b'ebda mod dovuta għal nuqqas min-naħa tal-passiġġier li lilu t-tluġh ġie miċhud.
- 33 Barra minn hekk, ma jistax jiġi aċċettat li trasportatur bl-ajru jista' jwessa' b'mod sinjifikattiv is-suppożizzjonijiet li fihom huwa jkun fi dritt li jiċhad b'mod iġġustifikat passiġġier għat-tluġh. Dan ikollu neċessarjament il-konsegwenza li tiċhad kull protezzjoni lil tali passiġġier, li tikkontradixxi l-għan tar-Regolament Nru 261/2004 intiz li jiggerantixxi livell għoli ta' protezzjoni tal-passiġġieri permezz ta' interpretazzjoni wiesgħa tad-drittijiet rikonoxxuti lilhom.
- 34 F'sitwazzjoni bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, din twassal, barra minn hekk, għall-appoġġ għall-passiġġieri kkonċernati għad-diffikultajiet u l-inkonvenjenzi serji inerenti għal każ ta' meta ma jithallewx jitilgħu anki jekk dan ir-rifjut huwa dovut, fi kwalunkwe każ, għat-trasportatur biss, liema trasportatur jew ikkawża d-dewmien tal-ewwel titjira operata minnu stess, jew inkella kkunsidra, b'mod żbaljat, li l-passiġġieri kkonċernati ma humiex se jkunu jistgħu jipprezentaw irwiehhom fil-ħin għat-tluġh għat-titjira ta' wara, jew inkella wkoll biegh biljetti għal titjiriet suċċessivi li għalihom il-ħin disponibbli sabiex tittiehed it-titjira ta' wara kien insuffiċjenti.
- 35 Li passiġġieri ma jithallewx jitilgħu bħal kif inhu inkwistjoni fil-kawża prinċipali, għaldaqstant, ma jistax ikun iġġustifikat b'mod raġonevoli u għandu, konsegwentement, ikun ikklassifikat bħala meta passiġġieri "ma jithallewx jitilgħu" fis-sens tal-Artikolu 2(j) tal-imsemmi regolament.
- 36 Fid-dawl ta' dak li ntqal qabel, ir-risposta għad-domanda magħmula għandha tkun li l-Artikolu 2(j) tar-Regolament Nru 261/2004, moqri flimkien mal-Artikolu 3(2) ta' dan ir-regolament, għandu jiġi interpretat fis-sens li l-kunċett ta' meta passiġġieri "ma jithallewx jitilgħu" jinkludi s-sitwazzjoni fejn, fil-kuntest ta' kuntratt ta' trasport waħdieni li jinkludi diversi riżervazzjonijiet fuq titjiriet minnufih suċċessivi u rreġistrati simultanjament, trasportatur bl-ajru jiċhad it-tluġh lil ċerti passiġġieri minhabba li l-ewwel titjira inkluża fir-riżervazzjoni tagħhom sofriet dewmien dovut għal dan it-trasportatur u li dan ippreveda b'mod żbaljat li dawn il-passiġġieri ma kinux ser jaslu fil-ħin sabiex jitilgħu għat-tieni titjira.

Fuq l-ispejjeż

- 37 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tielet Awla) taqta' u tiddeċiedi:

L-Artikolu 2(j) tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-11 ta' Frar 2004, li jstabbilixxi regoli komuni dwar il-kumpens u l-assistenza għal passiġġieri fil-każ li ma jithallewx jitilgħu u ta' kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet, u li [...] jhassar ir-Regolament (KEE) Nru 295/91, moqri flimkien mal-Artikolu 3(2) tar-Regolament Nru 261/2004, għandu jiġi interpretat fis-sens li l-kunċett ta' meta passiġġieri "ma jithallewx jitilgħu" jinkludi s-sitwazzjoni fejn, fil-kuntest ta' kuntratt ta' trasport waħdieni li jinkludi

diversi riżervazzjonijiet fuq titjriet minnufih suċċessivi u rreġistrati simultanament, trasportatur bl-ajru jiċhad it-tluġ lil ċerti passiġġieri minhabba li l-ewwel titjira inkluża fir-riżervazzjoni tagħhom sofriet dewmien dovut għal dan it-trasportatur u li dan ippreveda b'mod żbaljat li dawn il-passiġġieri ma kinux ser jaslu fil-hin sabiex jtilghu għat-tieni titjira.

Firem